

การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*

THE STUDY OF GUIDELINES FOR CREATING SOCIAL LEARNING ACTIVITIES TO ENHANCE
DIGITAL LITERACY SKILLS AND USING DIGITAL TECHNOLOGY IN
HIGH SCHOOL STUDENTS

พัศวุฒิ สาระ, สิริวิชญ์ ปันตะ, พีรภาส สมพริง, ลัลลิต ประทุมชนกกุล และ พิมพัตะวัน จันทัน

Passawut Sara, Sirawit Panta, Peerapast Sompring, Lunlalit Prathumchanokkool

And Pimtawan Jantan

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

Email: passawutsara@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป) 3) สื่อการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการค้นคว้าวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยการค้นคว้าวิจัยเชิงเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างใช้การเลือกแบบเจาะจง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน (จำแนกเป็น 10 กลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 5 คน) และครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วยบทบาทของครูผู้สอน และนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ตั้งแต่กระบวนการวางแผนการจัดการเรียนรู้สู่การในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป ร่วมกับการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอนและมีการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อันเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมพลเมืองไทยให้เป็นพลเมืองวิวัฒน์ (Global Citizen) และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลและโลกในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา; ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

* Received April 30, 2024; Revised July 12, 2024; Accepted July 13, 2024

ABSTRACT

This research article is part of my research. The study of guidelines for creating social studies learning activities to enhance digital literacy skills and using digital technology in high school students aims to study the process of teaching social study to create digital literacy skills and using digital technology consisting of 1) Planning to teach 2) Learning management (introduction, teaching, and conclusion) 3) Media's learning 4) Assessment of learning process This research is qualitative; the methodologies used are in-depth interviews and semi-structured interviews. The sample used in the purposive sampling was a social student of 50 people and a teacher of 10 people including 60 people. Results found that: the role of teachers and students is essential for participation in the classroom to develop knowledge, effective and many skills lead to creating digital literacy skills and using digital technology to prepare Thailand's students to be Global Citizens who are ready for globalization and 21st century age.

Keyword; Guidelines for creating social studies learning activities; Digital literacy skills and using digital technology; High school students

บทนำ

ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นทักษะที่มีความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของประเทศไทย เนื่องจากเป็นทักษะในการใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์ มาบูรณาการร่วมกันเพื่อสร้างความรู้รอบรู้ในการปฏิบัติกิจกรรมหรือในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอันเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมพลเมืองไทยให้เป็นพลเมืองวิวัฒน์ (Global Citizen) และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลและโลกในศตวรรษที่ 21

นอกจากนี้จากความเป็นพลวัตของสังคมโลกก่อให้เกิดการรวมตัวของประชาคมต่าง ๆ ในระดับนานาชาติ ซึ่งมีความท้าทายต่อการจัดการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนซึ่งประเทศไทยได้เป็นส่วนหนึ่งของประชาคม ส่งผลให้ต้องมีการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถรองรับการแข่งขันและการเปิดเสรีอาเซียน โดยเริ่มจากการพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมวัย สู่มัธยมศึกษาและอุดมศึกษาในลำดับต่อไป

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2566) ได้ระบุไว้ในด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา) เป็นช่วยวัยที่ต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคมไทยสังคมโลก สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2566) ในรายวิชาสังคมศึกษาซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพัฒนาพลเมืองให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ดีต่อสังคมไทยและสังคมโลก โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 โดยทาง

กระทรวงศึกษาธิการ (2566) เน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจและสังคมโลก เนื่องจากการปฏิวัติของดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2566) มีจุดเน้นการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goal : SDGs 2030) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของยุทธศาสตร์แผนการศึกษาแห่งชาติ คือ การพัฒนาให้คนไทย ทุกคนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และการสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยกนก จันทร์ทอง (2560) ให้ความสำคัญถึงการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยจุฬามาศ เตชะภัทวรกุล (2563) และฐิณชัญสินี รัชชวิทยุทรัพย์ (2563) เนื่องจากทักษะทางดิจิทัลนั้นเป็นทักษะสำคัญในการประยุกต์ทักษะและสมรรถนะทางเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน รวมทั้งการพัฒนาระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยพรธีรา เชี่ยวเชิงงาน (2563), สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (2566), สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา ฯ (2566) และสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (2566) ซึ่งทักษะดังกล่าวครอบคลุมความสามารถ 4 มิติ ได้แก่ การใช้ (Use) , เข้าใจ (Understand) , การสร้าง (create) และเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพภูมิหลังข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะและสมรรถนะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) และในขณะเดียวกันเป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้เรียน ในรายวิชาสังคมศึกษาทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรมสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Literacy) จะส่งผลให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดลักษณะของเด็กไทยในโลกศตวรรษที่ 21 ก่อให้เกิดการเป็นพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป)
3. สื่อการจัดการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการค้นคว้าวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสารและนำมาวิเคราะห์โดยการค้นคว้าวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary analysis) ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในเรื่องของแนวคิดทฤษฎี ความหมาย องค์ประกอบของทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยี และพฤติกรรมบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ นักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 ท่าน (จำแนกเป็น 10 กลุ่มผู้เรียน กลุ่มละ 5 ท่าน) และ ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 ท่าน รวมทั้งสิ้น 60 ท่าน

ขั้นที่ 3 ดำเนินการวิจัย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยการสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียน ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในประเด็นคำถาม 4 เรื่อง ประกอบด้วย 1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2. การจัดการเรียนรู้อิงในชั้นเรียน (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป) 3. สื่อการจัดการเรียนรู้ 4. การวัดประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 สรุปผลการวิจัย โดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์และสังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเป็น 4 ข้อ คือ 1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2. การจัดการเรียนรู้อิงในชั้นเรียน (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป) เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจ และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 3. สื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 4. การวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ขั้นที่ 5 อภิปรายและรายงานผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประการที่ 1 ครูผู้สอนมีการศึกษาแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเป็น แผนแม่บทที่มีความเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอน โดยมีแผนที่มีความเกี่ยวข้องนั้น ประกอบด้วยดังนี้

ระดับที่ 1 แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 พ.ศ. 2561 - 2580 (โดยมีจุดเน้นในด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) , แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2569, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับที่ 2 แผนยุทธศาสตร์ระดับท้องถิ่นหรือเขตพื้นที่การศึกษา เป็นแผนการศึกษาที่มีการจัดให้มีความเหมาะสมตามแต่ละบริบทของพื้นที่การจัดการศึกษาหรือมีการปรับให้เหมาะสมตามหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ยกตัวอย่างเช่น สถานศึกษาศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จะมีการใช้หลักสูตรท้องถิ่นในขณะเดียวกันสถานศึกษาที่อยู่กำกับของกระทรวง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) จะมีการใช้หลักสูตรที่มีการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับ สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด เป็นต้น

ระดับที่ 3 แผนยุทธศาสตร์ระดับชั้นเรียนหรือเรียนว่าแผนการจัดการเรียนการสอนเป็นแผนการจัดการศึกษาที่มีการปรับและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียน (ห้องเรียน) โดยต้องมีการออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ หรือเกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ ผ่านการกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในแผนการจัดการเรียนรู้โดยการระบอบองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง (บางสถานศึกษาใช้คำว่า “คาบเรียน”) โดยองค์ประกอบสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้, ความสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง, สารสำคัญ, สารการเรียนรู้, สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, หลักฐานการเรียนรู้ (ชิ้นงาน หรือภาระงาน), การวัดประเมินการเรียนรู้, สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้, การมอบหมายงานและบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ (ระบุปัญหา, แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลการแก้ไขปัญหา)

ประการที่ 2 ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่จะนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยมีการใช้หลักการในการวิเคราะห์ 3 ประการ ได้แก่

หลักการที่ 1 หลักการ SWOT ANALYSIS ประกอบด้วย 1. Strengths คือ การวิเคราะห์จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของเทคโนโลยี 2. Weaknesses คือ จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบของเทคโนโลยี 3. Opportunities คือ โอกาสที่จะพัฒนาเทคโนโลยีหรือสร้างเสริมเทคโนโลยีในชั้นเรียน และ 4. Threats คือ อุปสรรค ข้อจำกัดสำหรับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในชั้นเรียน

หลักการที่ 2 หลักการวงจรคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 1. P (Plan) คือ การวางแผนการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน 2. D (Do) คือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในชั้นเรียน 3. C (Check) คือ การตรวจสอบหรือประเมินผลการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน ว่าเมื่อมีการใช้งานแล้วผู้เรียนตอบสนองได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ และสุดท้าย คือ 4. A (Act) คือ การนำข้อพัฒนาหรือข้อควรปรับปรุงมาปรับใช้สำหรับการดำเนินการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียนครั้งต่อไป

หลักการที่ 3 การพิจารณาถึงข้อกำหนดทางเทคโนโลยี ครูมีการตระหนักถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือบทบัญญัติในทางกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งกฎหมายที่ออกมาคุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทางออนไลน์ เป็นต้น

ประการที่ 3 การตั้งกฎกติกาของครูในชั้นเรียนเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างการปฏิบัติการเรียนการสอนหรือการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเป็นการชี้แจงเกี่ยวกับกฎกติกาสำหรับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ตั้งแต่กระบวนการเข้าสู่ระบบหรือชั้นเรียนออนไลน์ สิ่งที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ โปรแกรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับคาบเรียนแต่ละคาบในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนทั้งการเปิดไมค์ ปิดไมค์ การส่งทัศนสัญญาณ (สติ๊กเกอร์ ไอคอน) การส่งงานในระบบออนไลน์ ซึ่งกระบวนการในชั้นนี้ครูสามารถใช้ในกรณีที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาในคาบเรียนแรกของภาคเรียน รวมทั้งการจัดทำเป็นประมวลรายวิชาที่มีการระบุถึงรายละเอียดของเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ระบูปริมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียน

2. ผลการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (ชั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป) เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1 การจัดการเรียนการสอนชั้นนำ ประกอบด้วยแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การกำหนดระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เป็นการกำหนดระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอน (ทั้งในและนอกชั้นเรียน) ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดระบบ Learning Management System ที่เป็นซอฟต์แวร์เพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอนผ่าน

ระบบอินเทอร์เน็ต ในระบบจะเครื่องมืออำนวยความสะดวกให้ผู้สอนสามารถนำเสนอเนื้อหาและสื่อการสอนขึ้นเว็บไซต์รายวิชาตามที่ได้ขอให้ระบบจัดให้ ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหากิจกรรมต่าง ๆ ได้ โดยผ่านเว็บ ผู้สอนและผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านทางเครื่องมือสื่อสารที่ระบบจัดไว้ให้

2. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจุดประกายความรู้ (Sparkling) ผ่านการกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน โดยใช้กระบวนการเปิดวิทัศน์ เกมส์เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ ร่วมกับการถามคำถามที่เป็นคำถามปลายเปิดพร้อมทั้งให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างสร้างสรรค์บนกระดานความคิดเห็นออนไลน์ หรือใช้เกมส์ที่มีการจัดลำดับความเร็วและความถูกต้องในการตอบ เพื่อใช้สำหรับเก็บคะแนนก่อนเรียนรวมทั้งการให้ของรางวัลเพื่อเสริมแรง

3. กฎกติกาสำหรับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ตั้งแต่กระบวนการเข้าสู่ระบบหรือชั้นเรียนออนไลน์โดยลิงก์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ การเข้าสู่สืบค้นข้อมูลหรือสื่อจากแหล่งข้อมูลออนไลน์

2.2 การจัดการเรียนการสอนขั้นสอน

1. ครูดำเนินการกำหนดหัวข้อของเนื้อหาทางสังคมศึกษาที่จะใช้ในการเรียนให้กับผู้เรียนได้ทราบ โดยหัวข้อที่ครูกำหนดนั้นจะเป็นเนื้อหาทางรายวิชาสังคมศึกษาทั้ง 5 สารการเรียนรู้ (ศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม, หน้าที่พลเมือง, เศรษฐศาสตร์, ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์) พร้อมกับเป็นเนื้อหาที่สามารถบูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการสอนแบบเทคโนโลยีดิจิทัลหรือสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการเรียนได้ ยกตัวอย่างเช่น บทเรียนภูมิศาสตร์ประเทศไทยที่นักเรียนสามารถบูรณาการเทคโนโลยี โดยใช้โปรแกรม Google Earth เพื่อวิเคราะห์สภาพภูมิประเทศและวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมได้ เป็นต้น

2. นักเรียนกำหนดวิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศโดยประยุกต์ใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องในการค้นหาข้อมูล สอดคล้องกับขวัญหญิง ประเสริฐภาพ (2565) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดช่องทางการสืบค้นหรือ Search Engine เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลและจัดลำดับของข้อมูล ยกตัวอย่างเช่น Google, Bing.com, Yahoo.com, Startpage, Brave X (Twitter) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดการสืบค้นแบบพื้นฐานหรือการสืบค้นอย่างง่าย (Basic Search) โดยนักเรียนใช้คำพื้นฐานหรือถ้อยคำอย่างง่ายในการสืบค้นข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดการสืบค้นแบบซับซ้อนหรือขั้นสูง (Advanced Search) โดยผู้เรียนใช้กระบวนการสืบค้นที่มีความจำเพาะเจาะจงต่อการจัดกระทำข้อมูล โดยใช้การค้นหาด้วย Boolean Search โดยมีการใช้คำได้แก่ AND ใช้ในการค้นหาคำหรือเนื้อหาที่มีความเชื่อมโยงกัน OR ใช้ในการค้นหาคำเพื่อให้ฐานข้อมูลมีความกว้างในการค้นหาข้อมูล และ NOT (หรือการใช้เครื่องหมาย -) ใช้ในการจำกัดวงของข้อมูลให้มีความแคบลง

3. นักเรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลผ่านแหล่งสารสนเทศพร้อมกับการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

4. นักเรียนดำเนินการพิจารณาเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ โดยพิจารณาจากโดเมนที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อพิจารณาและคัดเลือกข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือทางสังคมศึกษา โดยโดเมนที่มีความน่าเชื่อถือนั้นตัวอย่างเช่น .ac.th เป็นโดเมนทางการศึกษาของประเทศไทย .go.th เป็นโดเมนของหน่วยงานราชการ/หน่วยงานรัฐบาลในประเทศไทย เป็นต้น

5. นักเรียนดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลข้อมูล

2.3 การจัดการเรียนการสอนขั้นสรุป

1. ครูมอบหมายให้นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้ทำการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัล

2. ครูร่วมแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนผ่านการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนโดยประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 มีการให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการสืบค้นของผู้เรียนว่าได้สืบค้นจากฐานข้อมูลมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ข้อมูลที่นักเรียนนำมาวิเคราะห์มีการวิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริง/ข้อคิดเห็นหรือไม่ มีการพิจารณาเกี่ยวกับการอ้างอิงข้อมูลในเว็บไซต์หรือการตรวจสอบสถานะความเป็นปัจจุบันของข้อมูลหรือไม่ (ข้อมูลมีการอัปเดตหรือไม่)

ขั้นตอนที่ 2 มีการแสดงทรรศนะเชิงเปรียบเทียบระหว่างเรื่อง/บทเรียนที่ทำการศึกษา พร้อมเชื่อมโยงกับบทเรียนในสาระอื่น ๆ ของรายวิชาสังคมศึกษาพร้อมทั้งเชื่อมโยงกับรายวิชาอื่น ๆ ที่ผู้เรียนกำลังศึกษาหรือประเด็นทางสังคมที่กำลังเป็นกระแสสังคมในสภาวะปัจจุบัน

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

4. ครูแนะนำบทเรียนครั้งต่อไป (คาบเรียนต่อไป)

ขั้นการจัดการเรียนการสอน	บทบาทของครูผู้สอน รายวิชาสังคมศึกษา	บทบาทของนักเรียนในการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา
การจัดการเรียนการสอนขั้นนำ	1. การกำหนดระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	1. นักเรียนทำความเข้าใจระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่ครูกำหนด
	2. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจุดประกายความรู้ (Sparking) ผ่านการกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน	2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจุดประกายความรู้ของครู (Sparking)
	3. ชี้แจงกฎกติกาสำหรับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล	3. นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกาสำหรับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล
การจัดการเรียนการสอนขั้นสอน	4. ครูดำเนินการกำหนดหัวข้อของเนื้อหาทางสังคมศึกษาที่จะใช้ในการเรียนให้กับผู้เรียนได้ทราบ	4. นักเรียนกำหนดวิธีการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศโดยประยุกต์ใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องในการค้นหาข้อมูล
	5. ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Facilitator) แก่ผู้เรียนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม	5. นักเรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลผ่านแหล่งสารสนเทศพร้อมกับการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล
	6. ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Facilitator) แก่ผู้เรียนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม	6. นักเรียนดำเนินการพิจารณาเลือกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ โดยใช้การพิจารณาจากโดเมนที่มีความน่าเชื่อถือ
	5. ครูมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Facilitator) แก่ผู้เรียนในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม	7. นักเรียนดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลข้อมูล
การจัดการเรียนการสอนขั้นสรุป	8. ครูมอบหมายให้นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้ทำการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัล	8. นักเรียนนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้ทำการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลเทคโนโลยีดิจิทัล
	9. ครูร่วมแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนผ่านการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	9. นักเรียนแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ข้อมูลกับครู
	10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน	10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน
	11. ครูแนะนำบทเรียนครั้งต่อไป (คาบเรียนต่อไป)	11. นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ตาราง สังเคราะห์บทบาทของครูและนักเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ปรับปรุงและพัฒนาจากดลนพร วราโพธิ์ (2565), ทศนา แคมมณี (2557), พระสิทธิชัย รินฤทธิ์
สุริพร ชาบุตบุญตริก (2563) และเพ็ญพณ พ่วงเพ (2557)

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ประการที่ 1 หลักการมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) และวิธีการการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนจะมีบริบทที่แตกต่างกันด้านการสนับสนุนอุปกรณ์การสอนและความพร้อมของนักเรียน เนื่องจากการนำเทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนรู้มาเป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ประการที่ 2 กระบวนการพัฒนาสื่อโดยใช้ ADDIE MODEL มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสื่อการสอนเพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยครูมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการตามกระบวนการ ADDIE MODEL สอดคล้องกับโดยขวัญหญิง ประเสริฐภาพ (2565) และอุเทน วงหา (2561) ดังนี้

ขั้นที่ 1 A : Analyze การวิเคราะห์ เป็นกระบวนการครูสังคมนาศึกษาทำการวิเคราะห์สภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนความจำเป็นของเนื้อหา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป้าหมายของรายวิชา สังคมนาศึกษารวมกับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 และโลกยุค VUCA World

ขั้นที่ 2 D : Design การออกแบบ เป็นกระบวนการที่ครูสังคมนาศึกษาทำการเลือกเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถนำมาประยุกต์กับเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง โดยเป็นเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งความรู้ ทักษะ เจตคติ และสามารถพัฒนาต่อยอดนำไปปรับใช้ ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นสมรรถนะได้

ขั้นที่ 3 D : Develop การพัฒนา เป็นกระบวนการที่ครูนำเทคโนโลยีมาพัฒนาเป็นสื่อการสอน โดยพัฒนาร่วมกับการวิเคราะห์แผนการสอนในชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป หรือนำมาใช้ในขณะการจัดกิจกรรมการสอนซึ่งต้องมีการพิจารณาาร่วมกับระบบของเทคโนโลยีในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 I : Implement การนำไปใช้ เป็นกระบวนการนำสื่อการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้วมาใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการใช้ทั้ง 3 ช่วงของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ชั้นนำการจัดการเรียนรู้ชั้นสอน และการจัดการเรียนรู้ชั้นสรุป หรือใช้ในช่วงใดช่วงหนึ่งของการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 E : Evaluation การประเมินผล เป็นกระบวนการในการประเมินผลการใช้สื่อการสอนทางสังคมนาศึกษา โดยสามารถทำการประเมินได้ทั้งจากผู้เชี่ยวชาญและการประเมินจากผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ยกตัวอย่างเช่น การประเมินประสิทธิภาพสื่อตามแนวคิด 90/90 (The 90/90 standard) การประเมินประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด E1/E2 การคำนวณหาดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I.) เพื่อหาค่าดัชนีความก้าวหน้าหรือผลสำเร็จของการเรียน หลังการทดลองใช้สื่อหรือนวัตกรรมการศึกษาของกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว เป็นต้น

4. ผลการศึกษาแนวทางการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สอดคล้องกับการวัดและการประเมิน โดยอรอุมา เจริญสุข (2565) ดังนี้

1. การประเมินเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียน (Assessment to improve quality) หรือการวัดประเมินผลระหว่างเรียน (Formative Assessment) เป็นการประเมินโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการประเมิน การเรียนรู้ทางสังคมนาศึกษาในด้านทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ไปปรับใช้เพื่อพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในครั้งต่อไป ซึ่งมีการกระทำโดยการวัดประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการประเมินรอบด้านทั้งด้านกระบวนการในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา

การทำงานร่วมกัน และแรงจูงใจผ่านภาระงาน (Tasks) ที่ครอบคลุมภายในชั้นเรียนบูรณาการร่วมกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน

2. การประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพของผู้เรียน (Evaluation to judge quality) เป็นการประเมินโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการประเมินการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาใช้ในการตัดสินคุณภาพผลการเรียนซึ่งมีการกระทำโดยการทดสอบโดยบูรณาการร่วมกับระบบออนไลน์ในการทำข้อสอบ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลการศึกษา 4 ประเด็น คือ 1. การศึกษาแนวทางการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย การพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การวิเคราะห์เพื่อนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมกับชั้นเรียนตามหลักการ SWOT ANALYSIS, หลักการวงจรคุณภาพ PDCA การพิจารณาถึงข้อกำหนดทางเทคโนโลยี และการตั้งกฎกติกาในชั้นเรียนเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล 2. การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย บทบาทของครูและนักเรียนในการจัดการสอนทั้ง 3 ชั้น ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนขั้นนำ การจัดการเรียนการสอนขั้นสอน และการจัดการเรียนการสอนขั้นสรุป 3. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย การปรับสภาพการใช้สื่อให้เหมาะสมตามหลักมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ร่วมกับวิธีการการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และกระบวนการพัฒนาสื่อโดยใช้ ADDIE MODEL 4. การศึกษาแนวทางการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย การประเมินเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนและการประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพของผู้เรียนจากผลการศึกษาพบข้อสังเกตในเรื่องการสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้น เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนรายวิชาสังคมศึกษาและผู้เรียนในรายวิชาสังคมศึกษามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมการสอนในชั้นเรียน การพัฒนาสื่อการสอน และการประเมินผลโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาของผู้เรียนและการเรียนการสอนว่า การเรียนรู้ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย โดยมีกระบวนการเรียนรู้โดยเริ่มจากความรู้อำนาจ การเข้าใจ การประยุกต์นำไปใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการสร้าง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อมพลเมืองไทยให้เป็นพลเมืองวิวัฒน์ (Global Citizen) และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลและโลกในศตวรรษที่ 21

องค์ความรู้การวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา เพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสามารถสรุปองค์ความรู้ได้เป็นแผนภาพดังนี้

ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาโดยบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัลยกตัวอย่างเช่น การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

ความเป็นพลวัตของข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสามารถบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข่าวสารเพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ครูผู้สอนต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแต่ละคนมีการพัฒนาตนเอง เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมกับผู้เรียน

การศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

บทบาทหน้าที่ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ทุกชั้น(ชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป)เป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพร่วมกันในการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

การใช้ข้อมูลที่มีความหลากหลายของแหล่งที่มาสามารถเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลในผู้เรียนอันเป็นสมรรถนะสำคัญในการสร้างทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้

การประเมินผลควรมีการพิจารณาโดยรอบด้านทั้งด้านกระบวนการในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกันและแรงจูงใจ ผ่านภาระงาน (Tasks) ที่ครอบคลุมภายในชั้นเรียนบูรณาการร่วมกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1.ความแตกต่างของเนื้อหาในแต่ละสาระการเรียนรู้ของรายวิชาสังคมศึกษามีความแตกต่างกัน ส่งผลให้เทคนิคการสอนมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลให้คณะผู้วิจัยทำการศึกษาลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยสนใจศึกษาเพิ่มเติมในการศึกษาแบบเจาะลึกในแต่ละสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระการเรียนรู้

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ทอง. (2560). การสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 28(2), 227-241.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2565. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2566, จาก https://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). แผนการศึกษาแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.moe.go.th/แผนการศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2560/>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2565). การสืบค้นข้อมูลและแหล่งเรียนรู้. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2565). การออกแบบและการผลิตสื่อการเรียนรู้. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2566). เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้น 3 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.sdgmovement.com/intro-to-sdgs/>
- จุฬามาศ เตชะภัทวรกุล. (2563). แนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมทักษะการทำงานที่หลากหลาย ของนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล (ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันทชัย ธีรวิชัยทรัพย์. (2563). การเพิ่มประสิทธิภาพในการเป็นสำนักงานดิจิทัลของ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (ปริญญาานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดลนพร วราโพธิ์. (2565). ทฤษฎีและรูปแบบการเรียนรู้ในการสอนสังคมศึกษา. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(3), 791-798.
- ทีศนา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรธีรา เชี่ยวเชิงงาน. (2563). บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ. (ปริญญาานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พระสิทธิชัย รินฤทธิ์ และ สุริพร ชาบุตรบุญศรี. (2563). การจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Journal of Roi Kaensarn Academy*, 5(2), 204-212.
- เพ็ญพอน พ่วงเพ. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้สังคมศึกษา สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. (ปริญญาปริญญาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรการสอน) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิฑิตา จันทรวารีเลขา. (2563). แนวทางในการสนับสนุนการพัฒนาทักษะบุคลากรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Savvy) ตามแผนงาน Digital Competency: กรณศึกษา การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) (ปริญญาานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาธิ นิลวิเศษ และไชยยศ ไผวิทยศิริธรรม. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะความเข้าใจและใช้

เทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาบัณฑิตศึกษา. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 2283-2299.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2566). *Digital literacy*. สืบค้น 3 ธันวาคม 2566, จาก www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน). (2566). 8 ทักษะความเป็นพลเมืองดิจิทัล. สืบค้น 21 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.okmd.or.th/okmd-kratooktomkit/4673/>

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ม.ป.ป.). (2566). *Digital literacy*. สืบค้น 21 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.ops.go.th/main/index.php/knowledge->

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน). (2566). *แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 -2570*. สืบค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2566, จาก <https://www.dga.or.th/policy-standard/policy-regulation/dga-019/dga-027/dg-plan-2566->

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. สืบค้น 3 ธันวาคม 2566, จาก <http://nscr.nesdc.go.th/ns/>

อรอุมา เจริญสุข. (2565). *การวัดและการประเมิน*. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุเทน วงหา. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้และทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ และความสามารถการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 29(1), 14-29.